

Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman (LUMO) 2008 – 2017 tavoitteiden toteutuminen luonnonhoidossa

LUMO –seminaari 3.6.2014 Helsingin ympäristökeskus

Tiina Saukkonen,
luonnonhoidon suunnitteluvastaava
metsänhoitaja
Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto

Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman (LUMO) 2008 – 2017 tavoitteet (khs 8.2.2010)

1. Ekologinen verkosto ja siihen sisältyvät arvokkaan luonnon ydinalueet turvataan sekä Helsingissä että koko pääkaupunkiseudulla.
2. Helsingin vakiintuneen eliölajiston säilyminen turvataan.
3. Metsien ja soiden luontaiset piirteet sekä luonnon monimuotoisuutta ylläpitävät kasvuun ja eloperäisen aineksen hajotustoimintaan liittyvät prosessit turvataan.
4. Kulttuuriympäristöjen monimuotoisuus turvataan.
5. Vesialueiden hyvä luonnontila turvataan.
6. Edistetään ympäristövastuullisuutta.

Helsingin kaupunki
Rakennusvirasto

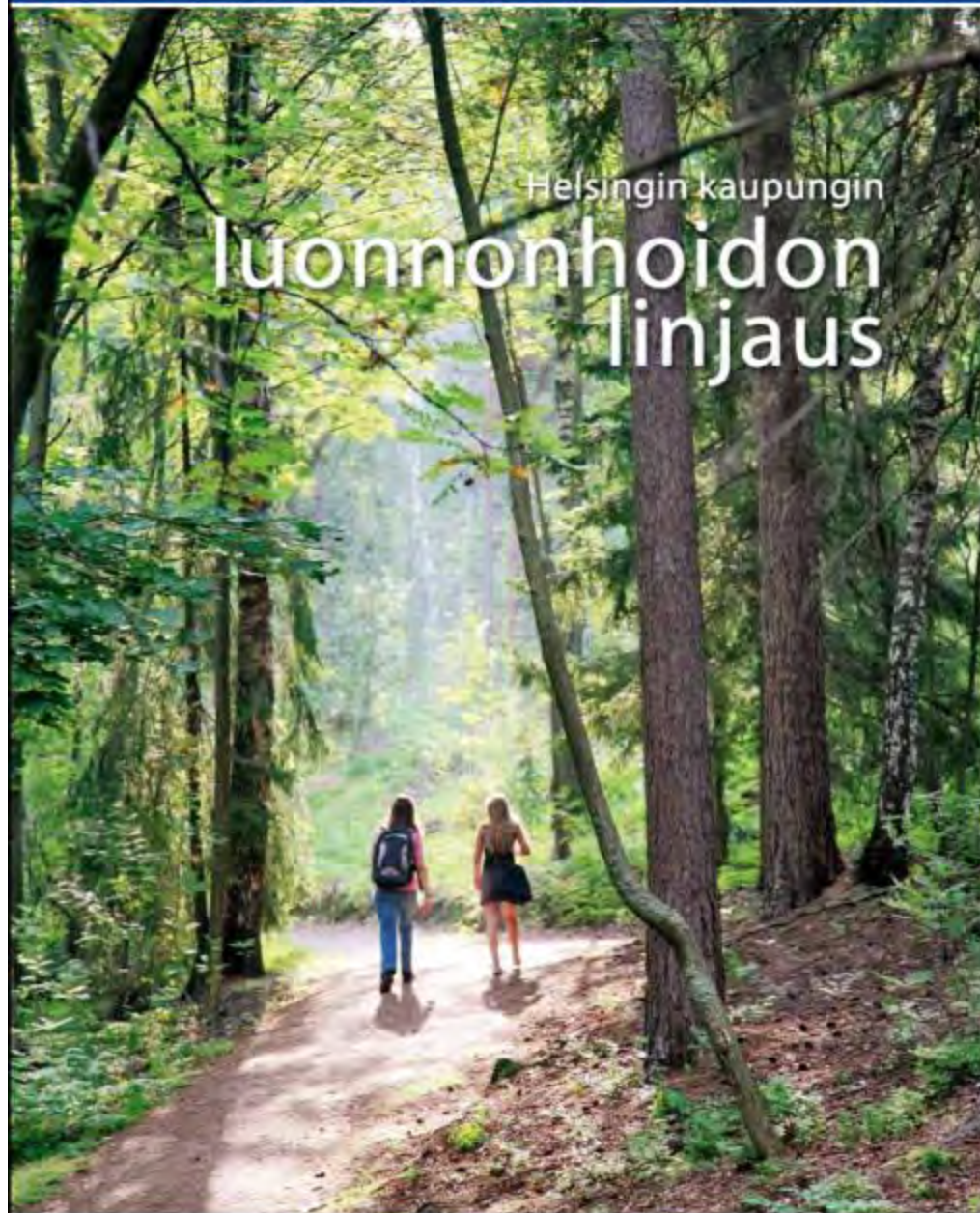
"Yleisten töiden
lautakunta hyväksyi
18.10.2011 Helsingin
kaupungin
luonnonhoidon linjauksen
noudatettavaksi
aluesuunnitelmien
laadinnassa ja muussa
toiminnassa."

http://www.hel.fi/static/hkr/julkaisut/2011/luonnonhoito_web.pdf

Helsingin kaupunki
Rakennusvirasto

Helsingin kaupungin luonnonhoidon linjaus

Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisut 2011:14

Luonnonhoidon linjausten tavoitteet (khs 8.2.2010)

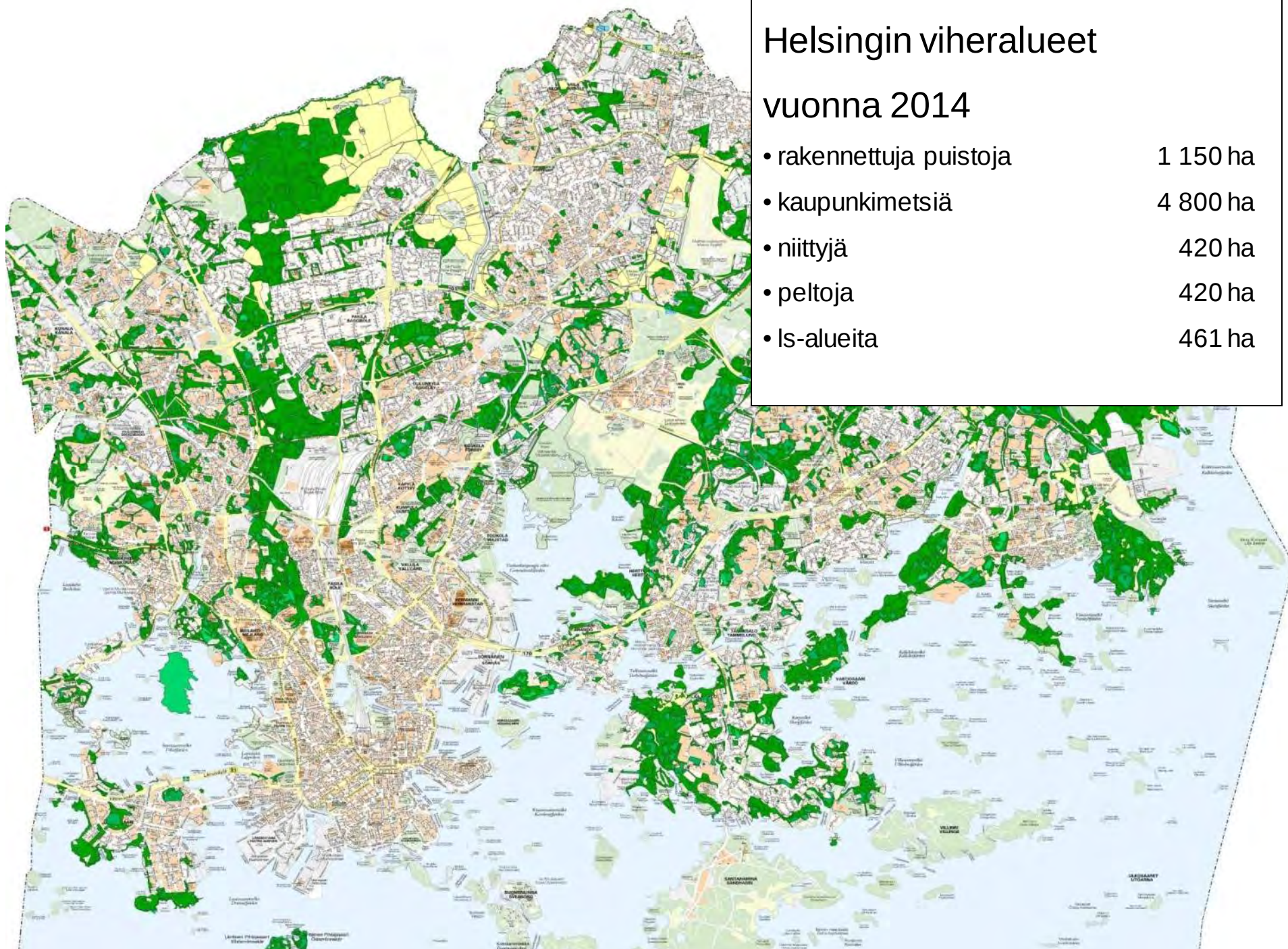
1. Asuinympäristöt ovat viihtyisiä, kestäviä ja turvallisia ja ne lisäävät asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia
2. Ulkoiluympäristö on toimiva ja elämyksellinen
3. Luonnonympäristön maisemakuva on korkealaatuinen ja omaleimainen
4. Luonnon monimuotoisuus on otettu huomioon ja luonnonsuojelualueiden arvot säilytetty
5. Metsäiset viheralueet ovat elinvoimaisia ja kestäviä sekä niiden olemassaolo turvataan myös tulevaisuudessa
6. Niityt, pellot, pienvedet, rannat ja saaristo ovat monimuotoisia
7. Liikenneväylien ympäristöä hoidetaan huomioiden sekä suoja- että maisemavaatimukset

Helsingin viheralueet

vuonna 2014

• rakennettuja puistoja	1 150 ha
• kaupunkimetsiä	4 800 ha
• niittyjä	420 ha
• peltoja	420 ha
• ls-alueita	461 ha

Luonnonhoidon linjaus

- ohjaa rakennusviraston vastuulla olevien luonnonmukaisten viheralueiden hoitoa
- toteuttaa viheralueiden hoitoa vahvistettujen asema-, yleis- ja osayleiskaavojen mukaisesti
- on voimassa toistaiseksi
- on laadittu Ympäristökeskuksen LUMO -ohjelman kanssa yhteistyössä ja on sopusoinnussa sen kanssa
- ei aseta Helsingin metsä- ja pelto-omaisuudelle taloudellisia tuottotavoitteita

Luonnonhoidon linjaus

- on moniarvoinen – ensisijaisina aineettomat virkistykseen, luontoon ja maisemaan kohdistuvat arvot
- jatkaa vuorovaikutteisen suunnittelun ja asukasyhteistyön linjaa
- käyttää valtakunnallista viheralueiden hoitoluokitusta
- ylläpitää metsien elinvoimaisuutta ja kykyä sitoa hiilidioksidia sekä kestävyyttä ilmaston lämpenemisestä aiheutuvia muutoksia vastaan

Helsingin kaupunki
Rakennusvirasto

Luonnon monimuotoisuus

- Luonnon arvo- ja monimuotoisuuskohteet turvataan ottamalla ne huomioon luonnonhoidossa suunnitelmallisesti.
- Metsä- ja niittylajistoa monipuolistetaan hoidon keinoin.
- Luonnonsuojelualueita hoidetaan.
- Lahopuuta jätetään hoidettaviin metsiin.

Metsien hoidossa käytetään **luonnonmukaisia ja ympäristöystävällisiä tekniikoita.**

- Luontaista uudistamista suositaan.
- Metsien hoidossa tavoitellaan puuston eri-ikäisrakennetta.
- Lintujen pesimäaikana 1.4. – 31.7. ei tehdä uudistusta ja harvennusta.
- Hoitotöiden toteutus jälkitöineen tehdään nopeasti.
- Ulkoilijoiden ja asukkaiden turvallisuudesta huolehditaan.

Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman (LUMO) 2008 – 2017 tavoitteet (khs 8.2.2010)

1. Ekologinen verkosto ja siihen sisältyvät arvokkaan luonnon ydinalueet turvataan sekä Helsingissä että koko pääkaupunkiseudulla.
2. Helsingin vakiintuneen eliölajiston säilyminen turvataan.
3. Metsien ja soiden luontaiset piirteet sekä luonnon monimuotoisuutta ylläpitävät kasvuun ja eloperäisen aineksen hajotustoimintaan liittyvät prosessit turvataan.
4. Kulttuuriympäristöjen monimuotoisuus turvataan.
5. Vesialueiden hyvä luonnontila turvataan.
6. Edistetään ympäristövastuullisuutta.

1. Ekologinen verkosto ja siihen sisältyvät arvokkaan luonnon ydinalueet turvataan sekä Helsingissä että koko pääkaupunkiseudulla.

- Helsingin arvokkaat ydinalueet (mm. Haltiala) on tunnistettu ja niiden luontoarvot turvataan luonnonhoidossa.
- Helsingin ekologinen verkosto ja sen luonnonarvot turvataan luonnonhoidossa linjausten mukaisesti.
- Nuuksion ulkoilualueiden pinta-alasta on puolet (50%) jätetty luonnontilaan. Helsingin ulkoilualueet ja Nuuksion kansallispuisto yhdessä muodostavat arvokkaan ja laajan luonnon ydinalueen koko Uudenmaan mittakaavassa.
- Nuuksiota ja muita muissa kunnissa olevia Helsingin omistamia ulkoilualueita hoidetaan luonnonhoidon linjausten mukaisesti.

2. Helsingin vakiintuneen eliölajiston säilyminen turvataan.

- ”Kaupunkiluonnon monimuotoisuutta edistetään siten, että metsien ja puuston käsittelyssä turvataan luontotyyppien ja eliölajiston säilyminen luonnonhoidon linjausten mukaisesti.”, Rakennusviraston sitova toiminnallinen tavoite Talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksessa 2014 – 2016.
- Vakiintuneen, harvinaistuneen ja uhanalaisen eliölajiston esiintymistiedot saadaan ympäristökeskuksen ylläpitämästä luontotietojärjestelmästä (LTJ). Lajiston erityisvaatimukset otetaan huomioon luonnonhoidossa.
- Eliölajistoa ja niiden biotooppeja koskevaa paikkatietoa tarkistetaan ja täydennetään tarvittaessa aluesuunnittelun yhteydessä yhdessä ympäristökeskuksen asiantuntijoiden kanssa.

3. Metsien ja soiden luontaiset piirteet sekä luonnon monimuotoisuutta ylläpitävät kasvuun ja eloperäisen aineksen hajotustoimintaan liittyvät prosessit turvataan.

- Helsingin metsien hoito on toteutettu luonnon monimuotoisuusarvot turvaten (mm. METSO kartoitukset 2011 ja 2013).
- Samaa, luonnon monimuotoisuusarvot turvaavaa metsien hoitolinjaa jatketaan edelleen. Monimuotoisuusarvot ohjaavat luonnonhoitoa läpäisyperiaatteella.
- Metsien hoitoon on laadittu LUMO –ohjelman ja Luonnonhoidon linjausten mukaan päivitetty Luonnonhoidon työohjeet vuonna 2013 yhteistyössä luonnonhoidon työryhmän kanssa.

http://www.hel.fi/static/hkr/julkaisut/2013/luonnonhoidon_ohje_2013_web.pdf

- Metsäluonnon arvokkaimmat kohteet tunnistetaan alue-suunnittelussa ja ne luokitellaan arvometsiksi C5 hoitoluokkaan.
- Maastossa tavoitteen toteutuminen näkyy mm. lahopuumäärän lisääntymisenä hoidettavissa metsissä sekä metsien erikäisrakenteisuutena.

4. Kulttuuriympäristöjen monimuotoisuus turvataan.

- Niityt ja maatalousalueet suunnitellaan monimuotoisina elinympäristöinä aluesuunnittelun yhteydessä ja niillä esiintyvät lajistolliset arvokohteet huomioidaan.
- Arvoniittyjä (hoitoluokka B5) hoidetaan niiden erityisvaatimusten mukaisesti.
- Linnoituslaitteiden yhteydessä esiintyvien kallioketojen monimuotoinen kasvillisuus turvataan estämällä rakenteiden ja niiden lähiympäristöjen liiallinen metsittyminen.
- Kartanoympäristöjä hoidetaan erillisen kartano-ohjelman mukaisesti arvoympäristöinä.

5. Vesialueiden hyvä luonnontila turvataan.

- Pienvedet kuten purot, norot ja lähteiköt tunnistetaan luonnonhoitoa suunniteltaessa. Ne ja niiden lähiympäristön kasvillisuus säästetään biotooppien luontaisena ympäristönä.
- Luontaisten kosteikkojen ja pienvesien tilaa ja sijaintia tarkastellaan osana aluesuunnitelmassa tehtävää hulevesitarkastelua.

6. Edistetään ympäristövastuullisuutta.

- Aluesuunnittelun laaja asukasvuorovaikutus tuo lähiympäristön luonto- ja ympäristöarvot esiin – mikä lisää ympäristövastuullisuutta.
- Asukaskyselyissä kartoitetaan asukkaiden kokemia ympäristöarvoja ja koettuja häiriöitä sekä puutteita ”Kerro Kartalla” – nettikyselynä.
- Asukkailla on mahdollisuus antaa palautetta laadittavista aluesuunnitelmista ja niissä olevista luonnonhoidon toimenpiteistä.
- Omassa lähiluonnossa tapahtuvista muutoksista ollaan kiinnostuneita ja sen hoitoon halutaan osallistua.

